

Javni poziv o obnovi po poplavah

Opustošenje, ki so ga povzročile avgustovske poplave, je razkrilo sistemske probleme na področju upravljanja z vodami. Javne oblasti, občine in država, že vrsto let ignorirajo oziroma zavračajo številna opozorila, pripombe in priporočila strokovnjakov, ki opozarjajo, da je treba pri soočanju z vedno hujšimi vremenskimi pojavi slediti novim, sonaravnim in trajnostnim praksam, kakršne marsikje v tujini že izvajajo, pri nas pa, žal, še vedno zelo omejeno. V času sanacije škode na objektih in infrastrukturi je treba nujno začeti razmišljati tudi o gradnji mostov med politiko ter stroko in civilno družbo. Pri tako ključnih vprašanjih, ki zadevajo našo varnost, življenja in našo prihodnost, ne moremo več vztrajati vsak na svojem bregu.

Podpisane strokovnjakinje in strokovnjaki ter druge posameznice in posamezniki pozivamo politične predstavnike države in občin k izvedbi naslednjih korakov na državni in lokalni ravni.

1. Nujna je celostna strokovna, interdisciplinarna in vključujoča analiza vzrokov in posledic poplav, procesov odziva nanje in obstoječega stanja upravljanja voda ter urejanja prostora. Vzroke, odziv in povzročeno škodo dogodka je treba multidisciplinarno opredeliti, popisati in ovrednotiti. Stroka mora biti vselej upoštevana pri odzivanju na poplave.
2. Sanacija razmer mora zagotoviti dolgoročno vzdržno, družbeno in okoljsko odgovorno upravljanje voda ter urejanje prostora. Nekritično vračanje vodotokov in objektov na vodah in ob vodi v prejšnje stanje ni sprejemljivo.
3. Vzpostaviti je treba kompetenten in strokoven nadzor nad izvajanjem sanacije.
4. Gradnje na poplavnih območjih ter v ali ob vodi se morajo nemudoma ustaviti, če imajo negativne vplive na poplavno varnost, ekološko stanje voda ali ogrožajo varnost objektov z vidika plazov.
5. Zahtevamo vzpostavitev naprednejšega in bolj vključujočega načina odločanja o upravljanju voda, o poseganju v vodni in obvodni prostor, o gradnjah v ali ob vodah, kakor tudi o porabi javnih sredstev v ta namen. V procesih odločanja morajo imeti možnost sodelovati tako stroka, politika, lokalna skupnost, kot gospodarstvo in širša zainteresirana javnost.
6. Država in občine morajo začeti pogovor z zadevnimi strokovnjaki o strateškem, pravičnem državnem odkupu priobalnih zemljišč ter lastnine in zemljišč prebivalk in prebivalcev, ki živijo na ogroženih poplavnih območjih. Država in občine morajo udejanjati lastne predpise, vezane na pridobivanje vodnih in priobalnih zemljišč in v to vključiti stroko.
7. Prostorsko načrtovanje je treba nujno organizacijsko, kadrovsko in strokovno okrepiti ter mu vrniti položaj dejavnosti v javnem interesu na državni in regionalni ravni. Občinsko avtonomijo na področju urejanja prostora in graditve je zaradi zagotavljanja splošne varnosti, varstva pred naravnimi nesrečami in prilagajanja na podnebne spremembe potrebno smiselno omejiti in prerazporediti na državo in regionalne javne strokovne službe, ter zagotoviti objektivni in strokoven nadzor načrtovalskih procesov.
8. Treba je sprejeti celovito nacionalno strategijo prilagajanja na podnebne spremembe ter vidike prilagajanja vključiti v vse strateške dokumente prostorskega načrtovanja in upravljanja voda na državni, regionalni, lokalni in projektni ravni. To ni prva niti zadnja podnebna

katastrofa. Letošnjih poplav ne smemo obravnavati brez lanskoletnih suš in požara na Krasu. S temi vrstami vremenskih pojavov se moramo naučiti živeti, zato so izobraževanje in ozaveščanje ter vključevanje vseh deležnikov in javnosti temeljnega pomena.

9. Pri načrtovanju in izvajanju ukrepov zmanjševanja poplavne ogroženosti je potrebno opustiti neprimerne prakse ter izvajati sodobne in sonaravne rešitve, ki jih že izvajajo v širši evropski skupnosti.

V knjigi *The Next Civil War* kanadski pisec Stephen Marche pojasnjuje:

"Eden od razlogov, zakaj je krize stabilnosti enaindvajsetega stoletja tako težko rešiti, je, ker so dolgočasne. Ne delajo dobrih zgodb. Sile, ki grozijo z uničenjem sveta, nimajo obraza. Ne ponujajo zadovoljivega konflikta med protagonistom in antagonistom. **Neenakost in podnebne spremembe so kolektivne napake, ki zahtevajo kolektivne rešitve.** Kdo bo preživel, kaj bo preživelo in v kakšnih razmerah bo preživelo, bodo določila najbolj dolgočasna vprašanja: stopnja obdavčitve in okoljska ureditev na mednarodni ravni. Njihova dolgočasnost ima posledice; običajnim ljudem je vseeno."

Naloga političnih predstavnikov države in stroke je, da se katastrofalnih avgustovskih poplav zgolj ne pozabi do naslednje katastrofe. Kljub temu, da je prilagajanje na podnebne spremembe težko oprijemljiva in zahtevna naloga in z vidika javnosti morda 'dolgočasna' tema, je **postopanje v javnem interesu z namenom zaščite prebivalc in prebivalcev Slovenije bistveno za pravično in trajnostno prihodnost vseh nas.** Zato predstavnike države pozivamo, da pri načrtovanju obnove po poplavah in ukrepanja v prihodnosti sledijo navedenim točkam in ukrepom. Pri njihovi implementaciji smo podpisane podpornice in podpisani podporniki za skupno, javno dobro, pripravljeni pomagati.

Obrazložitev je dostopna v [prilogi poziva](#).

Ta poziv podpirajo:

- prof. dr. Mihael J. Toman, podpredsednik SDZV
- dr. Lidija Globevnik, hidrologinja
- dr. Maja Simoneti, univ.dipl.inž.kraj.arh., IPOP - Inštitut za politike prostora
- izr. prof. dr. Barbara Čenčur Curk, u. d. i. geol.
- Darja Matjašec, univ.dipl.inž.kraj.arh., UL, Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo
- doc. dr. Igor Zelnik, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani; SDZV
- dr. Marjetka Levstek, predsednica SDZV
- asist. dr. Matej Radinja, mag. inž. ok. grad., UL FGG
- dr. Peter Frantar, predsednik Komisije za hidrogeografijo Zveze geografov Slovenije
- dr. Aleš Smrekar, predsednik Zveze geografov Slovenije
- prof. dr. Mihael Brenčič
- dr. Pavel Gantar, prostorski sociolog, član UO SDZV
- prof. dr. Igor Žiberna, geograf
- dr. Polona Pengal, univ. dipl. biol.
- dr. Urška Koce, univ. dipl. biol., naravovarstvenica
- dr. Gregor Kovačič, univ. dipl. geog., župan Občine Ilirska Bistrica
- dr. Nataša Ravbar, univ. dipl. geog. in sinol., raziskovalka Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU
- dr. Mitja Bricelj, hidrogeograf
- dr. Daniela Ribeiro, znanstvena raziskovalka GIAM ZRC SAZU
- dr. Tatjana Kikec, geografinja

- mag. Miljenko Hočurščak, univ.dipl.,inž.gradb., BIRO GBH d.o.o.
- dr. Brigita Jamnik, SDZV
- dr. Lea Lavrič
- dr. Jonas Sonnenschein, Umanotera, okoljski ekonomist
- izr. prof. dr. Andrej A. Lukšič, politični ekolog, Inštitut za ekologijo
- dr. Tajan Trobec, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani
- dr. Jernej Tiran, raziskovalec na GIAM ZRC SAZU
- izr. prof. dr. Irena Maček, univ. dipl. biol., Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo
- dr. Iztok Šori, doktor sociologije, direktor Mirovnega inštituta
- dr. Ana Kučan, univ.dipl.inž.kraj.arh., Biotehniška fakulteta, Oddelek za krajinsko arhitekturo
- doc. dr. Petra Žvab Rožič, uni.dipl.inž.geol.
- doc. dr. Maja Zagmajster, univ. dipl. biol., Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta
- prof. dr. Tjaša Griessler Bulc, biologinja, UL,ZF & FGG, predsednica GWP CEE
- dr. Alenka Šajn Slak, CGS Labs d.o.o.
- dr. Valerija Zakšek, univ. dipl. biolog, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo
- dr. Daša Zabrc, Zavod za ribištvo Slovenije
- izr. prof. dr. Nataša Atanasova, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, UL
- dr. Mira Kobold, hidrologinja
- dr. Nataša Mori, univ.dipl.biol.
- izr. prof. dr. Anita Jemec Kokalj, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za Biologijo
- dr. Simon Kušar, univ. dipl. geograf, vodja Katedre za regionalno analizo in planiranje, Oddelek za geografijo FF UL
- dr. Primož Gašperič, raziskovalec na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU
- dr. Natalija Špeh, univ. dipl. geog.
- dr. Primož Kmecl, naravovarstvenik
- dr. Lidija Živčič, Focus, društvo za sonaraven razvoj
- dr. Jerneja Fridl, Geografski inštitut Antona Melika C SAZU
- dr. Matjaž Geršič, ZRC SAZU, Geografski inštitut Antona Melika
- prof. dr. Mateja Germ, univ. dipl. biol., Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta
- prof. dr. Katja Vintar Mally, Oddelek za geografijo UL FF
- Jana Kolman, dr. med., spec. klinične mikrobiologije, upokojena, CI Reši sotočje (sotočje Save Bohinjke in Save Dolinke)
- zasl. prof. dr. dr. Matjaž Mulej st. Univerza v Mariboru in IRDO Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, Ljubljana
- mag. Florjana Ulaga, hidrogeografija
- mag. Irena Hočevar, geografinja, prostorska načrtovalka
- Špela Čonč, asistentka in mlada raziskovalka GIAM ZRC SAZU
- Aljoša Petek, mag.prav, okoljski pravnik PIC
- Vit Kukulja, mag. biol. in ekol. z naravov., raziskovalec, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani
- Urša Regvar, mag.prav., PIC - Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja
- Iva Špilak, mag. ekol.biod., raziskovalka BF UL
- Alja Bulič, projekt Varuhinje rek
- Erik Valenčič, projekt Varuhinje rek
- Gaja Breclj, direktorica Umanotere
- Nataša Mrak, predsednica Društva učiteljev geografije Slovenije
- Miha Varga, vodja projektne pisarne Zavod za gozdove Slovenije
- Urška Kovač Mrak, CI Varuhi Sore
- Dean Jug, CI Varuhi Sore
- Martin Štinjek, profesor geografije in zgodovine
- Senka Šifkovič, IPOP - Inštitut za politike prostora

- Lana Krznarič, dipl.prav.(UN), PIC
- Ana Bajt, LLM, Kraljevina Nizozemska, PIC
- Vojko Bernard, predsednik Alpe Adria Green
- Damjan Vinko, univ. dipl. biol, prof. biol., urednik biltena Trdoživ
- Draga Mastek, učitelj GEOGRAFIJE in ZGODOVINE
- Bojan Lipovec, prof. geografije
- Anže Skubic kom. ing., Armex Armature d.o.o.
- Mojca Müller, dipl. inž. kem. tehnol., SDZV
- Maja Modrijan, Destilator
- Marjana Hönigsfeld Adamič, univ. dipl. biol., ustanoviteljica inštituta LUTRA
- Brina Sotenšek, univ. dipl. biolog, LUTRA, inštitut za ohranjanje naravne dediščine
- Luka Božič, univ. dipl. biol.
- Tilen Basle, mag. biol. in ekol. z naravovar., Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
- Vane Urh, geograf
- Tatjana Gregorc, univ. dipl. biolog
- Eva Slekovec, prof. geografije
- Branka Bračič Železnik uni.dipl.inž.geol.
- Uroš Brankovič, Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj
- Marko Peterlin, IPoP - Inštitut za politike prostora
- Rok Štravs, univ.dipl.informatik, BIA d.o.o.
- Neven Verdnik, mag.inž.ok.grad, VGP Drava Ptuj, d.o.o.
- Matej Bukovnik, prof. geografije in zgodovine, VGB Maribor d.o.o.
- Katarina Bervar Sternad, univ.dipl.prav., direktorica PIC - Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja
- Iztok Leben, univ.dipl.inž.grad. GLG projektiranje d.o.o. Koper
- Jana Kozamernik, univ.dipl.inž.kraj.arh., predsednica Društva krajinskih arhitektov Slovenije
- Katja Koren, univ. dipl. inž. geol.
- Timotej Pepelnik, dipl. inž. geol.
- mag. Smiljan Juvan, univ.dipl.inž.grad.
- Zlatko GABRIJELČIČ, u.d.i.g., ERM Soča, d.o.o., Nova Gorica
- Agata SUHADOLNIK, univ.dipl.inž.grad.
- asist.razisk. Jan Gojznikar, mag. ekol. biod., raziskovalec
- Roman Kramer, univ.dipl.inž.gradb. hidrotehnik, bivši direktor DRSV
- Staš Miljuš, mag. ekol.biod., naravovarstvenik
- Grega Peer, CI Savinja
- Vesna Žličar, univ. dipl. psih., specialistka klinične psihologije, CI Savinja
- Nataša Dominko
- dr. Metka Petrič, hidrogeologinja
- Boštjan Rozman, univ.dipl.gosp.inž
- Gaja Trbižan, univ. dipl. inž. kraj. arh., Pazi!park
- Jasna Možina, uni. dipl. ekologinja, Inštitut za zdravje in okolje
- Matic Primc, Organizacija za participatorno družbo
- Natalija Zanoški, mag. inž. arh., Est=etika, društvo za vzpodbujanje etike v prostoru
- Andrej Draksler, univ. dipl. geog.
- Katja Žunec Stritar, PIC - Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja
- Sava Osole, uni. dipl. biol.,
- Arne Vehovar u.d.i.a. MA/RCA
- Matej Koršič, univ. dipl. inž. geol, HIDROGEO s.p.
- Tadej Hiti, univ. dipl. geol.
- Kaja Lipnik Vehovar, univ. dipl. ing. arh
- Kaja Flis, univ. dipl. inž. kraj. arh.

- mag. Živa Kavka Gobbo, predsednica, Focus, društvo za sonaraven razvoj
- Jasna Djordjević, Samostojna svetovalka na področju humanitarnih odzivov po naravnih nesrečah
- Tomaž Krištof, univ.dipl.inž.arh., nekdanji predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije
- Simona Pestotnik, univ.dipl.inž.vod. in kom. inž., Geološki zavod Slovenije
- Boštjan Špiler, prof. geografije in zgodovine
- Blaž Habjan, Zavod Zora, za okolje, rekreacijo in animacijo
- Marjana Kopitar, univ. dipl. inž. kraj. arh
- Vesna Mislej, SDZV
- Marjeta Benčina, Focus, društvo za sonaraven razvoj
- Maja Rijavec, društvo Smetumet
- Alenka kreč Bricelj, društvo Smetumet
- Špela Nastav, Focus, društvo za sonaraven razvoj
- Klemen R. Bizjak, univ. dipl. inž. gozd., MSC, Kraljevina Nizozemska, Inštitut InTeRCeR - Inštitut za trajnostni razvoj in celostne rešitve.
- Barbara Kvac, Focus, društvo za sonaraven razvoj
- Petra Ereš Malus, občinska urbanistka
- Sara Kosirnik, Greenpeace Slovenija
- Živa Pečenko, mag. inž. kraj. arh., projektantka krajinske arhitekture, Wette+Küneke GbR, Göttingen, Nemčija
- Martina Pernuš, Umanotera, koordinatorka mreže Plan B za Slovenijo
- Katja Sreš, Ekologi brez meja, predsednica
- Kristina Ravnjak, mag. inž. kraj. arh.
- Zala Velkavrh mag. kom., urbanistični studio Prostorož
- Alenka Korenjak u.d.i.a., urbanistični studio Prostorož
- Maša Cvetko u.d.i.a., urbanistični studio Prostorož
- Naja Kikel mag. psih., urbanistični studio Prostorož
- Vesna Skubic m.i.a.; urbanistični studio Prostorož
- Miha Lukek, inž. VOK
- Urška Breznik, Pekarna Magdalenske mreže/ Inicijativa mestni zbor
- Rok Ferme, univ.dipl.inž.gozd. VGP Drava Ptuj, d.o.o.
- Jože Kos Grabar, univ. dipl. inž. geod., pooblaščen prostorski načrtovalec
- Miha Pavšek, raziskovalec Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU...
- Tina Leskošek, univ.dipl.biologinja
- mag. Irena Kopač, univ.dipl.inž.grad., AEI
- Lena Kropivšek, Oddelek za geografijo FF UL
- Tina Počkar, mag. prof. geografije in zgodovine
- Matej Kučina univ.dipl.inž.kraj.arh. BRUTO d.o.o.
- Jasna Medved, univ.dipl.inž.kraj.arh.
- Eva Horvat, mag. ekol. biod.
- Rok Rozman, dipl. biolog, Balkan River Defence, Zavod Leeway Collective
- Davorin Žnidarič, Civilna inicijativa za ekosocialno družbo in razvoj Zasavja
- Petra Pergar, univ.dipl.inž.vod.in kom. inž.
- Stanislava Dešnik, univ.dipl.inž.kraj.arh
- Tjaša Kodela, mag. geog.
- Gorazd Marinček, Združenje regionalnih okoljevarstvenih organizacij ROVO
- Tina Stepišnik, univ.dipl.biol. in prof.biol.
- Saša Piano, univ.dipl.inž.kraj.arh.
- Nika Kovač - direktorica Inštituta 8. marec

- člani programskega odbora Inštituta 8. marec
- mag. Jelka Hudoklin, univ. dipl. inž. kraj. arh.
- Andreja Slameršek, prof. kem. in biol., predsednica Društva za preučevanje rib Slovenije
- Anita Kaube, prof. geografije in zgodovine
- Iztok Majhenič
- Nina Farič, uni.. dipl. etnologinja in kulturna antropologinja in geografinja